

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobce

T. N. D.

státní příslušnost V.

zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
se sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému

Ministerstvo zahraničních věcí

Loretánské náměstí 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2022, č. j. 112715-3/2022-OPL,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2022, č. j. 112715-3/2022-OPL (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „zastupitelský úřad“), ze dne 7. 3. 2022, č. j. 1142-3/2022-HANOKO. Zastupitelský úřad usnesením dle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném od 31. 7. 2019 do 30. 6. 2023 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítl žádost žalobce o upuštění od osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky a řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu zastavil.
2. Soud na tomto místě stručně shrne podstatný skutkový stav vyplývající ze správního spisu. Žalobce dne 3. 2. 2022 prostřednictvím datové schránky podal na zastupitelský úřad žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území České republiky ve smyslu § 42a zákona o pobytu cizinců. Současně se žádostí podal i průvodní dopis, v němž požádal o upuštění od povinnosti osobního podání dané žádosti ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, jelikož má v ČR hluboké rodinné vazby, neboť zajišťuje péči o rodinu a výchovu dětí, zatímco se jeho manželka věnuje výdělečné činnosti, na níž je rodina existenčně závislá; odcestováním by pak nemohl obstarat své podnikatelské aktivity a ani chod rodiny, upozornil, že pečuje o tři nezletilé děti a nejmladší potřebuje celodenní péči. Dále označil za odůvodněný důvod pro upuštění od osobního podání žádosti existenci velké vzdálenosti země jeho původu, jelikož jeho možnost vycestovat je tím výrazně ztížena s ohledem na značné ekonomické zatížení a faktickou nerealizovatelnost svého vycestování. Žalobce tak byl přesvědčen, že se v jeho případě jedná o tzv. „odůvodněný případ“, a to s ohledem na nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Zastupitelský úřad žalobcem tvrzené a doložené skutečnosti posoudil a neshledal, že by se jednalo o důvody, pro které by bylo na místě upustit od povinnosti osobního podání žádosti. Žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti proto usnesením ze dne 7. 3. 2022, č. j. 1142-3/2022-HANOKO, podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, zamítl a řízení o žádosti k udělení pobytové žádosti zastavil. Žalobce proti tomuto usnesení podal odvolání. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí rovněž dospěl k závěru, že případ žalobce nepředstavuje odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, pročež žalovaný usnesení zastupitelského úřadu potvrdil a odvolání žalobce zamítl.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný postupoval v rozporu s ustanovením § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, když posoudil, že neexistují důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti žalobce. Žalobce uvedl, že se domnívá, že splňuje znaky tzv. odůvodněného případu, jejichž naplnění spatřoval: (i) v objektivní nedostupnosti

zastupitelského úřadu, (ii) ve velké vzdálenosti zastupitelského úřadu, (iii) v ekonomické náročnosti dopravy do Vietnamu, resp. do místa zastupitelského úřadu, a (iv) v rodinných důvodech. Nadto znaky tzv. odůvodněného případu mohly být naplněny jak ve vztahu ke každé výše uvedené okolnosti zvlášť, tak i komplexně jako celek. Žalovaný proto pochybil, když se v napadeném rozhodnutí nevěnoval žalobcovým argumentům komplexně. Žalobce v této souvislosti odkázal na rozsudek Krajského soudu v Plzni, č. j. 57 A 3/2021-51.

4. Žalobce uvedl, že v žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání argumentoval nedostupností zastupitelského úřadu z důvodu probíhající pandemie Covid-19 a tím souvisejícími restrikcemi. V době, kdy žalobce předmětnou žádost podal, na území Vietnamu začala nová, extrémně silná a nebezpečná, vlna covidových onemocnění. Přičemž v den podání žádosti bylo zaznamenáno na území Vietnamu 8.601 nových případů covid onemocnění. V den, kdy došlo k vydání usnesení zastupitelského úřadu ze dne 7. 3. 2022, těchto nových případů přibýlo o 147.358 za den. Žalobce namítal, že žalovaný se zcela alibisticky spokojil s vyjádřením zastupitelského úřadu, že na území Vietnamu již neplatí žádná cestovní omezení a restrikce, aniž by však zkoumal faktické nebezpečí probíhající pandemie. Dle žalobce výše uvedená okolnost naplňuje znaky tzv. odůvodněného případu dle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
5. Žalobce dále uvedl, že dalším znakem tzv. odůvodněného případu je i velká vzdálenost zastupitelského úřadu, odkázal v této souvislosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, a na důvodovou zprávu k zákonu č. 427/2010 Sb., který možnost upuštění od osobního podání zavedl. Žalobce měl za to, že pod pojem „odůvodněný případ“ spadají nejen situace, kdy je objektivně nemožné se dostavit na zastupitelský úřad, nýbrž i situace, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu velmi ztížena. Navíc samotná vzdálenost hraje rozhodující roli i v otázce cen letenek. Žalobce nesouhlasil s konstatováním žalovaného, že se ceny letenek vrátily do hladiny cen před covidového období. Namítal, že žalovaný nevzal v potaz aktuální extrémně vysokou inflaci v České republice, kdy i za situace, že cena letenky by byla 12 000 Kč, představovala by zcela zásadní a nepřiměřený výdaj. Žalobce uvedl, že ceny letenek se pohybují kolem 16 695 Kč, nehledě na to, že se jedná o extrémně nekomfortní 60hodinový let.
6. Žalobce jako nejzásadnější argument akcentoval rodinné důvody a nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. Uvedl, že žije na území České republiky ve společné domácnosti se svou manželkou a třemi nezletilými dětmi (9 let, 7 let, 4 roky). Všechny nezletilé děti jsou na svém otci, resp. funkčnosti celé rodiny, plně závislé. Namítal, že žalovaný tento důvod relativizuje tvrzením, že žalobce s dětmi nemusí trávit veškerý čas, kdy starší děti jsou přes den ve škole a mladší dítě lze umístit do např. mateřské školky, dle žalobce jsou tyto závěry žalovaného zcela absurdní. Vytkl žalovanému, že se nezabýval tím, že o nezletilé děti se někdo musí starat v odpoledních a večerních hodinách, přes víkendy, státní svátky či prázdniny. Matka není objektivně schopna zvládnout péči o tři nezletilé děti sama, kdyby současně musela rodinu finančně zajistit, nacházel-li by se na území Vietnamu. Napadeným rozhodnutím tak dle žalobce dochází k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života žadatele ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců, resp. čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. V této souvislosti žalobce rovněž poukázal na usnesení Generálního konzulátu České republiky v Šanghaji, č. j. 733/2014-SHANG III ze dne 2. 12. 2014, kterým bylo vyhověno žádosti o upuštění od osobního podání v obdobném případě.

7. Žalobce vysvětlil, že požadavek osobního podání žádosti na zastupitelském úřadu je především důsledkem zájmu osobního kontaktu s žadateli, kteří nejsou přítomni na území a se kterými nemůže příslušný správní orgán (Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky) jednat přímo. Nicméně zastupitelský úřad má toliko funkci administrativní, má za úkol žádost převzít, zkontrolovat, zda obsahuje veškeré náležitosti a následně celou žádost posílá do České republiky Ministerstvu vnitra, které o ní teprve meritorně rozhoduje. Pokud však žalobce i celá jeho rodina pobývají na území České republiky, rodina je plně integrována a žalobce v České republice dlouhodobě pobývá, požadavek jeho cesty na zastupitelský úřad pozbývá svého smyslu – resp. požadavek takového vycestování nemůže převážet výše zmíněné hodnoty a okolnosti. Dle žalobce Ministerstvu vnitra nic nebrání předvolat žalobce k ústnímu jednání či výslechu zde na území. Není zřejmé, v čem převažuje zájem na osobním podání žádosti, resp. v čem je tento postup nezbytný v demokratické společnosti a nutný z jednoho z taxativně uvedených důvodů v čl. 8 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, že ospravedlní jeho odloučení na předem neurčitelnou dobu od rodiny, nehledě na zásah do práva žalobce i jeho rodinných příslušníků na rodinný život. Žalobce v této souvislosti poukázal na nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 150/09 ze dne 21. 1. 2000 a na nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1336/18 z 8. 1. 2019: *„Pojem svévole Ústavní soud vyložil ve smyslu extrémního nesouladu právních závěrů s provedenými skutkovými a právními zjištěními, dále ve smyslu nerespektování kogentní normy, interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (příkladem čehož je právě i přepjatý formalismus), jakož i interpretace a použití zákonných pojmů v jiném než zákonem stanoveném a právním myšlením konsensuálně přijímaném významu, a konečně ve smyslu rozhodování bez bližších kritérií či alespoň zásad odvozených z právní normy.“*
8. Žalobce navrhl, aby soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
9. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 19. 9. 2022 odmítl námitky žalobce. Byl přesvědčen, že jednotlivé žalobcem v žádosti tvrzené důvody řádně posoudil a neshledal, že by samostatně či kumulativně naplnily pojem odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, rozdělení důvodů v odůvodnění přitom neznamená, že je žalovaný neposoudil rovněž kumulativně. K odkazu žalobce na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 10. 2021, č. j. 57 A 3/2021-51, žalovaný uvedl, že v daném případě byl pojem odůvodněný případ naplněn kumulací rodinných a zdravotních důvodů, hrozbou udělení a výkonu trestu smrti a cestovními omezeními v letecké přepravě v kombinaci s restriktivním přístupem vietnamských úřadů. Žalobce však v nyní posuzované věci netvrdil žádné zdravotní důvody, které by mu znemožňovaly vycestování do země původu, stejně tak žalobce netvrdil, že by mu v zemi původu hrozilo vykonání či udělení trestu smrti. Co se týče objektivních překážek spočívajících ve velmi ztížené dostupnosti zastupitelského úřadu z důvodu restrikcí v letecké dopravě ve spojení s restriktivním přístupem vietnamských úřadů, žalovaný uvedl, že v rozhodné době již netrvaly ani restrikce v letecké dopravě, ani restriktivní přístup vietnamských úřadů při vstupu na území Vietnamu. Žalovaný poukázal na to, že sám žalobce uvedl, že našel komerční let za 16 695 Kč, tudíž v dané věci nelze hovořit o nedostupnosti zastupitelského úřadu. Přičemž žalovaný tento výdaj nepovažoval za nepřiměřený, ale za zcela běžný a žalobce s ním mohl a měl počítat s ohledem na dlouhodobě neřešenou pobytovou situaci. Žalovaný v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50. Dále žalovaný uvedl, že žalobce v souvislosti s pandemií onemocnění covid-

19 bez uvedení zdroje zmiňuje přírůstky nově nakažených ve Vietnamu, následně pak dospívá k závěru, že jeho obava z vycestování na území Vietnamu byla naprosto odůvodněná a správná. Tato subjektivní obava se ovšem dle žalovaného míjí s deklarovaným důvodem, který spočívá v objektivní okolnosti, která objektivně znemožňuje žalobci vycestovat a žádost na zastupitelském úřadě podat. Objektivní překážky však v rozhodné době již netrvaly a subjektivní obavy žalobce nově zmínil teprve v žalobě, přičemž ani tvrzení takovýchto budoucích obav by dle žalovaného nemohlo představovat důvod, který by mohl svědčit pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.

10. K námitce žalobce ohledně nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, žalovaný uvedl, že nedospěl k závěru, že by situace rodiny žalobce byla natolik výjimečná, aby odůvodňovala upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Naopak, rodina žalobce se nachází ve zcela běžné situaci, ve které by se nacházela i v případě dočasného vycestování žalobce, tedy že by se jeden pracující rodič staral o své děti. Tato situace dle žalovaného není důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, v této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018-35, a na usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2021, sp. zn. II ÚS 1276/2020, ve kterém Ústavní soud k řízení o žádosti o upuštění od osobního podání uvedl, že v tomto řízení není nejlepší zájem dítěte nejdůležitějším kritériem, ale jedním z vícera zájmů různých dalších subjektů.
11. K námitce žalobce ohledně smyslu a účelu požadovaného vycestování, žalovaný odkázal na bod 6 části III. odůvodnění napadeného rozhodnutí a uvedl, že konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu považuje zákonný požadavek osobního podání žádosti za ústavně konformní, jehož smysluplnost nelze ve správním řízení hodnotit. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50, a na bod 20 rozsudku ze dne 10. 2. 2021, č. j. 2 Azs 265/2020-38. Žalovaný rovněž odkázal na bod 22 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že: *„podmínka osobního podání žádosti, jakož i oprávnění zastupitelského úřadu při posuzování důvodů pro upuštění od této povinnosti nijak nezpochybňuje ani neeliminuje právo na sloučení rodiny zakotvené v uvedené směrnici ani práva vyplývající z Listiny a Úmluvy o právech dítěte.“*
12. Žalovaný soudu navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou.
13. Žalobce v replice ze dne 25. 10. 2022 uvedl, že žalovaný se zatvrzele snaží vyvrátit jednotlivé námitky žalobce, aniž by je posuzoval věcně a s ohledem na individuální okolnosti případu, ať už jednotlivě či v souhrnu. Dále žalobce odmítl tvrzení žalovaného o šablonovitě uplatňovaných námitkách právního zástupce, kdy tyto jsou zcela příhodné projednávané věci.

III.

Ústní jednání

14. Na ústním jednání konaném dne 19. 6. 2024 žalobce i žalovaný setrvali na svých procesních stanoviscích a odkázali na svá tvrzení uvedená v podáních založených

v soudním spise. Žalovaný poukázal na podporu své argumentace i na aktuální rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, č. j. 4 Azs 19/2023-34.

15. Soud na ústním jednání k důkazu provedl žalobcem navržené listiny – snímky obrazovky webové stránky Kiwi.com, zobrazující srovnání jednotlivých leteckých spojů z Prahy do Hanoje provozovaných různými leteckými společnostmi i s cenami příslušných letenek v rozpětí od 681 € do 732 € a časovými údaji doby trvání letů od 18 hod so 40:50 hod v závislosti na množství přestupů (č. l. 6 až 15 soudního spisu). Ostatní podklady a listiny, z nichž městský soud vycházel, a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).

IV.

Posouzení žaloby

16. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění rozhodném (dále jen „s. ř. s.“)].
17. Žaloba není důvodná.
18. Soud ve věci vycházel z následující právní úpravy:
19. Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců: *„žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.“*
20. Podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců: *„zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu.“*
21. Podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení federálního MZV č. 209/1992 Sb.) *„každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.“*
22. Soud předesílá, že mezi žalobcem a žalovaným je sporným právní posouzení věci, konkrétně zdali žalobce naplnil obsah neurčitěho právního pojmu „odůvodněný případ“ dle ustanovení § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Naopak skutkový stav v dané věci není mezi účastníky sporným.

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

23. Judikatura Nejvyššího správního soudu již dovodila, že ustanovení § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců v sobě zahrnuje: „nejen správní uvážení, ale kombinuje je s neurčitým právním pojmem „odůvodněný případ“. Tento pojem nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Správnímu orgánu je poskytován prostor pro zhodnocení, zda konkrétní situace patří do rozsahu daného neurčitého právního pojmu, či nikoliv. Míra „uvážení“ správního orgánu se zde zaměřuje na skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Naplnění obsahu neurčitého právního pojmu s sebou nese povinnost správního orgánu rozhodnout způsobem, který norma předvídá.“ (viz rozsudek NSS ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, a rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50). Podat žádost o taxativně zákonem vymezené pobyty jinou formou, než osobním podáním je výjimečnou možností, a jedná se především o případy, kdy by bylo trvání na osobním podání žádosti vůči žadateli tvrdé a nerozumné (srov. rozsudky NSS ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36, ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67, či ze dne 8. 9. 2016, č. j. 10 Azs 163/2016-37). Žadatel musí rovněž uvést konkrétní důvody, proč právě jeho případ má být oním „odůvodněným případem“, v němž nemá správní orgán trvat na osobním podání žádosti (rozsudek NSS č. j. 10 Azs 219/2015-67). V rozsudku ze dne 31. 5. 2011, č. j. 9 Aps 6/2010-106, Nejvyšší správní soud konstatoval, že: „prostřednictvím daného institutu lze tedy zohlednit situace, které budou cizinci důvodně bránit v osobním podání žádosti přímo na zastupitelském úřadě. O jaké typové případy v praxi půjde, zda se má jednat pouze o případy překážek osobní účasti, které jsou na straně cizince, nebo též o případy překážek na straně zastupitelského úřadu, zákon o pobytu cizinců žádným způsobem ani neupravuje ani nenaznačuje. Každé takové posouzení tedy závisí na úvaze zastupitelského úřadu, který by měl při svém rozhodování zohlednit všechny v daném čase a dané zemi existující podstatné okolnosti.“ V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, Nejvyšší správní soud upřesnil, že „odůvodněný případ“ není redukován pouze na existenci omezení způsobených zdravotním stavem, ale může jít rovněž o situace, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu objektivně velmi ztížena.
24. Žalobce v žalobě argumentoval jednak nedostupností zastupitelského úřadu z důvodu probíhající pandemie Covid-19 a s tím souvisejícími restrikcemi, dále samotnou velkou vzdáleností zastupitelského úřadu v zemi původu, jakož i vysokými cenami letenek, které dle žalobce představují zcela nepřiměřený výdaj. Zastupitelský úřad a žalovaný v rozhodnutích shodně konstatovaly, že omezení v letecké dopravě, ani restriktivní přístup vietnamských úřadů při vstupu na území Vietnamu v rozhodné době již netrvaly. Ve světle výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu dospěl i zdejší soud ke stejnému závěru jako správní orgány, a to že se žalobce nenacházel v situaci, kdy dostupnost zastupitelského úřadu by mu byla objektivně velmi ztížena, jak tvrdil. Rozhodující dle názoru soudu je skutečnost, že restrikce související s pandemií onemocnění Covid-19 v rozhodné době již netrvaly. Co se týče obav žalobce z nákazy onemocnění Covid-19, soud poznamenává, že i v České republice v období únor až březen 2022 probíhala nová silná vlna onemocnění Covid-19, přičemž žalobce neuvedl žádné zdravotní důvody na jeho straně, které by odůvodňovaly zvýšenou obavu o život a zdraví žalobce z nákazy onemocnění Covid-19. Soud považuje za důležité připomenout, že žalobce pobýval na území České republiky bez pobytového oprávnění, tedy nelegálně již od roku 2014, pokud se žalobce rozhodl svou pobytovou situaci řešit až po 8 letech nelegálního pobytu na území, nelze dle názoru soudu obavy (nepodložené zdravotními důvody) žalobce považovat bez dalšího za „odůvodněný případ“. Co se týče velké vzdálenosti zastupitelského úřadu a s tím spojených vysokých cen letenek, žalovaný správně poukázal

na to, že žalobce sám soudu předložil výpis komerčních letů do místa zastupitelského úřadu. Soud souhlasí s názorem žalovaného, že žalobce mohl některého z těchto leteckých spojů využít, byť se jednalo o lety s přestupem. Soud odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018 - 50, ve kterém se Nejvyšší správní soud zabýval právně a skutkově obdobným případem, kdy posuzoval, zda pod pojem „odůvodněný případ“ spadá situace stěžovatele, který namítal velkou vzdálenost zastupitelského úřadu v Hanoji, ekonomickou náročnost a zbytečnost výdaje na cestu: *„Náklady spojené s cestou do Vietnamu vynaložené v souvislosti s podáním žádosti na zastupitelském úřadu v Hanoji nelze v případě, kdy stěžovatel nesplňuje podmínky pro upuštění od osobního podání žádosti, považovat za zbytečný náklad. V této souvislosti lze doplnit, že stěžovatel musel s ohledem na svůj nikoliv krátkou dobu trvající nelegální pobyt na území České republiky s takovým výdajem počítat.“* Uvedené právní názory lze dle názoru soudu bezesporu aplikovat i na nyní posuzovaný případ žalobce. Soud rovněž konstatuje, že svou ekonomickou situaci žalobce soudu nijak neosvětlil, ani nedoložil, když pouze tvrdil, že se jedná o zásadní a nepřiměřený výdaj.

25. Rovněž ve vztahu k rodinným důvodům a tvrzenému zásahu do rodinného a soukromého života soud odkazuje na výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018 - 50, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl: *„Krajský soud navíc konstatoval, že v případě vycestování stěžovatele dojde po omezenou dobu k zásahu do jeho rodinného a soukromého života, půjde však z hlediska legalizace jeho pobytu o nezbytný a naprosto minimální důsledek jeho protiprávního setrvání na území České republiky. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.“* V bodě 22. citovaného rozsudku pak Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Lze doplnit, že podmínka osobního podání žádosti, jakož i oprávnění zastupitelského úřadu při posuzování důvodů pro upuštění od této povinnosti nijak nezpochybňuje ani neeliminuje právo na sloučení rodiny zakotvené v uvedené směrnici ani práva vyplývající z Listiny a Úmluvy o právech dítěte. Nutno připomenout, že stěžovatel pobýval na území České republiky nelegálně, tedy vlastním zaviněním se ocitl v situaci, kdy musí respektovat pravidla pro získání pobytového oprávnění z pozice cizince, který nemá na území České republiky pobyt legalizován. Důsledkům takové situace jsou pak vystaveny i nezletilé děti stěžovatele. Nemůže tak být dotčen ani zájem dítěte garantovaný článkem 3 a 9 Úmluvy o právech dítěte, když stěžovatel vědomě pobýval na území bez pobytového oprávnění a následně neprokázal, že osobní podání žádosti je pro stěžovatele a jeho rodinu nepřiměřeně zatěžující. Nedůvodná je námitka, že dočasná nepřítomnost stěžovatele by ochromila chod rodiny a podnikání jeho manželky. Stěžovatel se v této námitce omezil na pouhé konstatování, že jeden rodič by sám péči o nezletilé děti nezvládl souběžně s podnikáním. Nejde však o neřešitelnou situaci. Je na stěžovateli a jeho manželce, aby uspořádali osobní záležitosti tak, aby se chodu rodiny odcestování stěžovatele na přechodnou dobu dotklo co nejméně. Krajským soudem nastíněná řešení jsou zcela obvyklá a dávají manželce stěžovatele časový prostor pro to, aby se mohla věnovat podnikatelským aktivitám.“* V daném případě žalobce shodně toliko v obecné rovině namítal, že funkčnost celé rodiny je závislá na něm, žalobce, byť má manželku, tato není dle jeho názoru objektivně schopna zvládnout péči o tři nezletilé děti sama, a to za situace, že by současně musela rodinu finančně zajistit, neboť žalobce by na území Vietnamu nebyl schopen rodinu uživit. Žalobce namítal, že o nezletilé děti se musí někdo postarat i v odpoledních a večerních hodinách, přes víkendy, státní svátky či prázdniny. Soud přisvědčil názoru žalovaného, že situace žalobce není nijak zvlášť neobvyklá, naopak situace, kdy jeden pracující rodič se musí postarat či zajistit péči o nezletilé děti je docela běžná. Žalobce tudíž opět argumentačně ustrnul v obecné rovině,

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

netvrdil ničeho výjimečného ohledně nemožnosti výkonu péče o děti a současného výkonu pracovní činnosti ze strany manželky. Nad to soud upozorňuje, že žádné z nezletilých dětí žalobce není ani v kojeneckém či v batolecím věku, současně nebyl ani tvrzen žádný natolik závažný důvod, jenž by vyžadoval osobní péči a stálý dohled matky nad dětmi atp. Soud nevěšel ani na argumentaci žalobce, že na území Vietnamu nikoho nezná a příjem by si zde zajistil jen s vysokými obtížemi, soud k tomuto poukazuje, že na území České republiky žalobce pobýval bez pobytového oprávnění, a legálně tak na území České republiky pracovat nemohl. Navíc odevzdání žádosti na zastupitelský úřad je toliko krátkodobou a dočasnou nepřítomností žalobce. Nelze přehlédnout, že žalobce se ocitl v situaci, která může pro rodinu představovat jisté obtíže, vlastním zaviněním, kdy vědomě a dlouhodobě pobýval na území České republiky bez pobytového oprávnění.

26. V této souvislosti lze rovněž odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 1 Azs 296/2018, v němž byly posuzovány dopady opuštění území České republiky do soukromého a rodinného života stěžovatele, a to na základě rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, jímž byla stěžovateli podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců uložena povinnost opustit území České republiky. Nejvyšší správní soud v rozsudku dospěl k závěru, že: *„Nelze přisvědčit ani námitce stěžovatele, že zásah do jeho soukromého a rodinného života v důsledku napadeného rozhodnutí není přiměřený. Nejvyšší správní soud dal za pravdu závěrům správních orgánů, podle kterých rozhodnutí o povinnosti opustit území sice představuje určitý zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele, ovšem s ohledem na to, že jde o v podstatě nejmírnější opatření pro cizince neoprávněně pobývajícího na území ČR, které není spojeno se stanovením doby, po kterou je cizinci vstup na území ČR zakázán, lze tento zásah považovat za přiměřený. Stěžovatel sice na území ČR pobývá dlouhodobě (do ČR přicestoval v roce 2005), avšak již od roku 2010 nedisponuje žádným pobytoým oprávněním, za což byl také v minulosti opakovaně sankcionován. Svůj pobyt se snažil různými, i zjevně účelovými (stěžovatel žádal o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU v době, kdy již měl vztah se svou manželkou) způsoby legalizovat, avšak bezúspěšně. Na území ČR má sice rodinu (manželku a dvě nezletilé dcery), tu si však založil již s vědomím svého protiprávního pobytu a musel tak dopředu počítat s tím, že bude nucen si svůj pobyt na území ČR zlegalizovat. Nezletilé děti stěžovatele mohou po nezbytnou dobu, kdy bude stěžovatel muset vycestovat za účelem vyřízení potřebného pobytového oprávnění v zemi původu, setrvat na území ČR se svou matkou. Vzhledem k částečné konsolidaci situace na zastupitelském úřadě v Hanoji spojenou s nefunkčností tzv. Visapointů by nemělo jít o nijak dlouhodobé odloučení rodiny, ale pouze o její dočasné rozdělení z důvodu legalizace pobytu jednoho z jejích členů. Bude tak do určité míry záviset na aktivitě stěžovatele, kdy se mu podaří svou situaci vyřešit.“* Uvedené závěry se týkají shodných dopadů do soukromého a rodinného života žalobce v důsledku opuštění území České republiky. Městský soud neshledal důvod se od těchto závěrů v nyní posuzované věci odchýlit. Jelikož dopady do soukromého a rodinného života v důsledku opuštění území nejsou nepřiměřené, neshledal soud rozhodnutí správních orgánů za rozporná s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
27. Pokud žalobce rozporuje smysluplnost osobního podání žádosti, formálnost takového postupu a skutečnost, že Ministerstvu vnitra nic nebrání předvolat žalobce k ústnímu jednání či výsledku zde na území, soud konstatuje, že se nejedná o skutečnosti, které jsou pro danou věc relevantní. Osobní forma podání je stanovena přímo zákonem. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, čj. 8 Azs 351/2018–50: *„Zastupitelský úřad se tedy při posuzování žádosti o upuštění od osobního podání nezabývá tím,*

zda je osobní podání v konkrétním případě rozumné či nezbytné, nehodnotí ani případnou délku správního řízení. Zabývá se výlučně tím, zda existují důvody, pro které není třeba na osobním podání trvat. Předmětem soudního přezkumu proto není hodnocení smysluplnosti či efektivity osobního podání, ale pouze posouzení, zda správní orgány správně vyložily neurčitý právní pojem „odůvodněný případ“ a poté jej správně aplikovaly na zjištěný skutkový stav.“ Lze poukázat i na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, kde Nejvyšší správní soud k legitimitě povinnosti osobního podání žádosti uvedl: „Se žalobkyní nicméně nelze souhlasit, považuje-li samotné zákonné zakotvení povinnosti osobního podání žádosti o povolení k taxativně vymezeným pobytům, stejně jako žádosti o taxativně vymezená víza (§ 169 odst. 14 věta první, § 170 odst. 1 věta první zákona o pobytu cizinců), za nesouladné s ústavně zaručeným právem na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu (čl. 36 odst. 1, 2. alt. Listiny základních práv a svobod). Požadavek osobního kontaktu žadatele s odpovědnými úředníky České republiky je pro takoveto účely zcela logický a slouží k tomu, aby si Česká republika mohla právě takto ověřit zejména totožnost, motivaci, osobní a další poměry žadatele a na základě toho zvážit bezpečnostní rizika a jiné aspekty související s následným uvážením, zda žadateli má, anebo nemá být vyhověno. Zejména pokud správní orgány adekvátně využívají ustanovení o možnosti upustit od osobního podání žádosti (§ 169 odst. 14 věta druhá, § 170 odst. 1 věta druhá), není důvodu o ústavní konformitě povinnosti osobního podání žádosti o některá povolení k pobytům či o některá víza jakkoli pochybovat.“

28. Soud rovněž ve shodě se žalovaným odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, č. j. 4 Azs 19/2023-34, kde se v bodě [26] Nejvyšší správní soud pregnantně vyjádřil k povaze žalobcem rozporované logičnosti zákonného ustanovení, v němž je mu stanovena povinnost osobního podání žádosti mimo území ČR, následovně: „... zákon o pobytu cizinců rozlišuje z hlediska místa, kde lze osobně podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití rodiny, mezi dvěma skupinami cizinců (tedy i občanů Vietnamské socialistické republiky). Podat tuto žádost na území České republiky (konkrétně Ministerstvu vnitra) mohou podle speciálního pravidla upraveného v § 42a odst. 6 zákona o pobytu cizinců držitelé víza k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu vydaného za jiným účelem, a to během svého pobytu na území. Tato možnost se nevztahuje na cizince pobývající na území na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území po dobu kratší než 6 měsíců nebo víza k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání. Na ostatní cizince se uplatní výše citovaná obecná norma upravená v § 42a odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Zákonodárce tedy vytvořil příznivější pravidlo pro podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu pro určitou skupinu cizinců pobývajících na území České republiky, která zde pobývá oprávněně na základě povolení k dlouhodobému pobytu či dlouhodobého víza. Žalobkyně do této skupiny cizinců pobývajících na území České republiky nespadá, což je dáno její osobní pobytovou historií negativně ovlivněnou její úmyslnou trestnou činností. Výše uvedené Nejvyšší správní soud uvádí toliko pro vytvoření komplexního a vyváženého (nikoliv subjektivně deformovaného) náhledu na právní úpravu místa podávání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu. Ta není, jak by se mohlo zdát z argumentace žalobkyně, nijak drakonická a vychází vstřícně cizincům pobývajícím na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu. Neumožňuje však, pravda, pohodlnou legalizaci nepovoleného pobytu (resp. vymanění se z pobytu na základě překérních pobytových titulů typu výjezdního příkazu, víza za účelem strpění apod.) bez povinnosti vycestovat z území České republiky. Individuální okolnosti každého jednotlivého případu lze však zvážit v rámci žádosti dle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.“

29. Soud uzavírá, že institut „upuštění od osobního podání žádosti“ je třeba chápat jako regulativ, který správnímu orgánu poskytl zákonodárce, aby v odůvodněných případech mohl zmírnit přílišnou tvrdost právní úpravy dopadající na konkrétní (jednotlivé) situace žadatelů. Soud se ztotožnil se závěry správních orgánů, že situace žalobce nenaplnuje „odůvodněný případ“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, na základě kterého by správní orgány mohly od osobního podání žádosti upustit. Zásah spočívající v dočasném vycestování žalobce za účelem legalizace pobytového oprávnění shledal soud zcela přiměřeným, žalobci se v dané věci hodnověrně nepodařilo prokázat, že po něm z důvodu péče o manželku a děti nelze rozumně požadovat, aby dočasně odcestoval za účelem podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu. Soud tedy neshledal na straně žalobce existenci relevantních překážek osobního podání žádosti.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

30. S ohledem na výše uvedené soud vyhodnotil žalobu v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
31. Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 7 s. ř. s. rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. června 2024

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem provedla: S. K.